

**Podzimní škola NSZM
10. listopadu 2021
Nový Jičín**

Kopřivnický GLOBUS

Proč GLOBUS

V souvislostech

Hlavní myšlenky

Obsah

Konkrétní příklady

Závěr v číslech

Proč GLOBUS

GLOBALNĚ UDRŽITELNĚ A SPOLU

Dotační program Podpora dobrovolnických aktivit v oblasti udržitelného rozvoje a místní Agendy 21.

Zlepšení pozice při uplatňování principů metody kvality MA21 - zkvalitnění obhájené kategorie B - se zaměřením na 10. oblast Auditů Udržitelného rozvoje – **Globální odpovědnost.**

V souvislostech

CÍLE **UDRŽITELNÉHO ROZVOJE**

participace veřejnosti, kampaně a další tipy akcí

Hlavní myšlenky

místní Agenda 21

Realizace aktivit zaměřených na podporu Cílů udržitelného rozvoje (SDG's) a plnění strategických cílů města v souladu s principy udržitelného rozvoje dle metody kvality, místní Agendy 21.

Přínosem projektu je prohlubování znalostí různých cílových skupin v oblasti **globální odpovědnosti**, **Fair Trade** a **péče o životní prostředí**, tím i o **vlastní zdraví** a **posilování komunitního života** ve městě.

Aktivity vychází z koncepčních dokumentů města – zdravotní plán, strategický plán rozvoje města a navazují na dříve realizované akce, výstupy a doporučení z Auditů udržitelného rozvoje 2020.

Obsah

Férová snídane, Do práce na kole, Týden udržitelného rozvoje, Globální stan, Dny zdraví, Den stromů

Nebezpečí šikany a kyberšikany

Hravě o globálních tématech – návštěvy lektora témat globálního vzdělávání v družinách škol

Putovní výstava - Hravě o globálních tématech

Aktualizace ekologické stopy města + výpočet uhlíkové stopy – 15. listopadu předpokládaný výstup, ECI2, ECI3

2021 – průzkum spokojenosti obyvatel + ECI1

2022 – pocitová mapa, průzkum podnikatelského prostředí ...

Setkání partnerů

GLOBÁLNÍ STAN

Ministerstvo zemědělství

 Podpora dobrotvorných aktivit v oblasti

 udržitelné hospodářství a místní Agropoly 15. srpna 2015

Děkujeme,

 že dodržujete rozestupy!

KOPŘIVNICE PODPORUJE CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

1 KONEC CHUDOBY 	2 KONEC HLADU 	3 ZDRAVÍ A KVALITNÍ ŽIVOT
4 KVALITNÍ VZDĚLÁNÍ 	5 ROVNOST PŮLY A ŽEN 	6 PITNÁ VODA, KANALIZACE
7 DOSTUPNÉ A ČISTÉ ENERGIE 	8 DŮSTOJNÁ PRÁCE A EKONOMICKÝ RŮST 	9 PRŮMYSL, INOVACE A INFRASTRUKTURA
10 MÉNĚ NEROVNOSTÍ 	11 UDRŽITELNÁ MĚSTA A OBCI 	12 ODPOVĚDNÁ VÝROBA A SPOTŘEBA
13 KLIMA 	14 ŽIVOT NÁMŮŘÍ 	15 ŽIVOT NA SOUŠI

Akce je součástí projektu
Kopřivnický GLOBUS (GLOBálně, Udržitelně a Spolu)
spolufinancovaného z rozpočtu Moravskoslezského kraje
v rámci dotačního programu

Podpora dobrovolných aktivit v oblasti
udržitelného rozvoje a místní Agendy 21 pro rok 2021

MĚSTO KOPŘIVNICE

KOPŘIVNICE

Co je Fairtrade

Fairtrade je férový obchod. Pěstitelům, zaměstnancům a řemeslníkům ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky dává možnost užít se vlastní práci za důstojných podmínek. Zemědělci dostávají spravedlivé zaplacení, plodiny pěstují s ohledem na životní prostředí a zároveň si vydělávají na důstojné živobytí. To znamená, že jejich děti mohou například chodit do školy.

Fairtradové produkty

Mezi suroviny drobných pěstitelů ze zemí globálního Jihu patří zejména káva, čaj, ale také třtinový cukr, čokoláda, kakao, banány, ovocné džusy, rýže nebo koření.

Certifikace

Spotřebitel pozná fairtradový výrobek nejlépe podle certifikační známky Fairtrade na obalu. Takto označený produkt nabízí pěstitelům jistotu minimální výkupní ceny a sociálního příplatku.

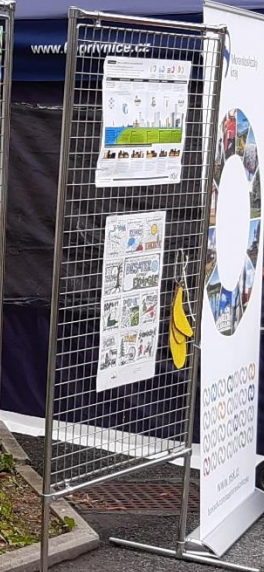
Základní principy férového obchodu

- zákaz nucené a dětské práce
- dlouhodobé obchodní vztahy
- dlouhodobě udržitelný rozvoj místních komunit
- kontrolované využívání pesticidů a dalších zemědělských chemií
- zákaz využívání geneticky modifikovaných plodin
- výkupní cena odpovídající nákladům udržitelné produkce a důstojného živobytí

Jak se zapojuje město Koprivnice

Organizujeme Férovou snídani
Zapojujeme se do kampaní a osvětových akcí
Podporujeme odpovědné nakupování
Zvyšujeme povědomí o problematice fairtrade
Nakupujeme fairtradové výrobky

MĚSTO KOPŘIVNICE

O globálních souvislostech pod heslem „Jednej lokálně, myslí globálně!“ prostřednictvím výuky a tvorby s dětmi. Cílené působení také i na další generace (výrobky domů, výstava, ...) - snaha o rozšíření působnosti projektu napříč generacemi.

PROSTŘENO

AGENCYA
Akte je součástí projektu
Krajinčičky GLOBUS (GLOBUS, Udržitelné a Společné)
sociálněvzdělávacího projektu Městského úřadu
v rámci školního programu
Podpora dělovýchých aktivit v oblasti
udržitelného rozvoje a místní Agendy 21 pro rok 2023.
MÍSTO KONÁNÍ

KAPKA

Fotografie jsou jedním z podkladů pro tvorbu místní putovní výstavy

HRAVĚ O GLOBÁLNÍCH TÉMATECH

Výstava o globálních problémech, které nás trápí také na místní úrovni a jak s nimi v Kopřivnici pracujeme.

Sedmáct globálních cílů udržitelného rozvoje

Organizace spojených národů (OSN), světová organizace zastupující lidi ze 193 zemí světa se věnuje tomu, abychom žili v míru a spolupracovali. Právě tato organizace vyhlásila 17 globálních cílů udržitelného rozvoje na ochranu planety před změnou klimatu a vytvoření světa, který bude pro všechny bezpečnější, spravedlivější a lepší.

Kopřivnice, město s automobilovou tradicí, si klade za cíl rozvíjet se udržitelně. Je jedním ze 131 členů Národní sítě Zdravých měst a plní program na podporu udržitelného

rozvoje obcí zvaný Místní Agenda 21, který zajišťuje Ministerstvo životního prostředí. Všechna Zdravá města spojuje především myšlenka kvalitnějšího, zdravějšího a spokojenějšího života svých občanů.

Co je udržitelný rozvoj?

Jde o mnohem víc, než o pouhou ochranu životního prostředí! Existuje několik definic, rozumíš jim také ty?

Výstavu zrealizovala jako součást projektu Kopřivnický GLOBUS (GLOBální a Udržitelné a Spolu) financovaného z dotačního programu Moravskoslezského kraje Podpora dobrovolných aktivit v oblasti udržitelného rozvoje a místní Agendy 21.

KOPŘIVNICE

Zdraví obyvatel

Na čem závisí naše zdraví? Na tom, jak a co se pro něj rozhodneme dělat. Je důležité, jak se stravujeme, zda se pravidelně hýbeme a kde žijeme. Tedy, zda to, co ze vzduchu dýcháme, není pro naše zdraví škodlivé.

Jaké základní potřeby máš ty, jako člověk, stejně tak i ostatní živočišné nebo rostliny na této planetě?

- ✗ účet na Facebooku
- ✓ čistý vzduch
- ✗ nainstalovaná aplikace TikTok
- ✓ pitná voda
- ✗ nově tenisky
- ✓ zdravé jídlo

Civilizační choroby

- cukrovka
- onemocnění srdce, mozková příhoda
- nemoci plic způsobené kouřením
- rakovina
- nadváha a obezita

Nemoci rozvojových zemí

- AIDS / HIV
- malárie
- tuberkulóza
- hepatitida
- vodou přenášené nemoci
- dlouhodobé užívání narkotik

Obezita vyspělých zemí

Proč i Česko stále tloustne? Nezdravých, tučných a smažených jídel je kolem nás víc než dost a je tak těžké těm lákadlům odolat. Zachovejme si svůj zdravý rozum, který velí, nic nepřehánět a všeho s mírou. Je však důležité sportovat, trávit více času venku a zařadit do jídelníčku ovoce a zeleninu. Nutno podotknout, že u některých lidí se obezita pojí s genetickými předpoklady nebo metabolickou poruchou. Nadváhou a obezitou však v Česku trpí 72% dospělých mužů, 68% žen a 25%.

A co na to v Kopřivnici?

Město se prostřednictvím kampaní snaží obyvatelům přiblížit problematiku třetího cíle SDG's a tím je Zdraví obyvatel, proto zde každoročně probíhají:

- Dny bez úrazů
- Evropský týden mobility a Den bez aut
- Plavecká soutěž měst
- Dny zdraví
- 10 000 kroků
- Do práce na kole
- Cyklohrátky
- Týden pro rodinu

Víte, že...

... v Kopřivnici probíhá každé léto projekt Někdo ven??? Tak nesedí doma a zažij mnoho zábavy nejen se svými kamarády!

Změna klimatu

Náš způsob života poškozuje právě ty věci, které k životu nutně potřebujeme. Paliva, která spalujeme, dusí atmosféru plyny, které nemůžeme dýchat. Dochází nám čistá, pitná voda, protože někteří z nás jí pítávají na nepotřebné věci!

Co můžeme zastavit změny klimatu udělat já?

- šetřit vodou
- nevyhazovat jídlo
- třídit odpad
- nevyužívat pro své cesty pouze auto
- nové oblečení pořizovat v sekáčích
- nakupovat do papírové či látkové tašky

Promysli své možnosti. Už jen, když přemýšláš nad tím, jak dopady zmírnit, je důkazem toho, že tlnat om opravd u záleží!

Víte, že...

... v některých zemích jsou hurikány, zemětřesení nebo povodně každoročním problémem, a že se ničivé tornádo přehnalo už přes naši republiku?

Aco nato v Kopřivnici?

Město se ve svých plánech snaží připravovat projekty tak, aby co nejvíce dopady změny klimatu zmírnilo nebo jím rovnou předešlo. Příkladem je adaptační strategie plná opatření nebo Kampaň Klíma se mění, změň seily.

Možná si vzpomenete, že na Dni Země a akci Město je naše společné hřiště, byla k vidění show tzv. Smokemana, který se věnuje tématu lokálních topenišť čímž vtipně poukazuje na problematiku ochrany ovzduší. Oslava Dne Země u nás probíhá na různých místech v duchu osvěty o ekologii. Možná také znáte akci „Uklidíme Česko“. Zapojte se příští rok také!

Oblečení

Než si koupíš nový svršek, zeptej se sám sebe - opravdu jej potřebuješ nebo jen chceš? A proč je tak levný?

S levným oblečením kupujeme i tunu chemie a dětskou práci. Made in Bangladesh, China, ČLR nebo PRC. Nenechte se zmást, poslední tři jsou ve skutečnosti jedno a totéž: Čínská Lidová Republika a People's Republic of China. Jakého materiálu je.

Zajímejte se o původ svého oblečení. Ať už je to kvůli podmínkám, ve kterých bylo vyrobeno, nebo jak velkou vzdálenost muselo urazit k vám domů či do obchodu, nebo z jakého materiálu je.

Připadáš si někdy doma jako otrok a chceš po rodičích za práci zaplatit? Pozor! Děti, které jsou využívány na práci v továrnách, si nikdy nehrály a nikdy nedostaly možnost chodit do školy.

Máš kde spát a kde se osprchovat? Ony spí a sprchují se v továrně, ze které nemohou nikam odejít celé měsíce.

Žiješ s rodiči? Ony mnohdy ne.

Kde děti nejčastěji pracují?

- v zemědělství sklidit kakao nebo banány,
- pracují na plantážích a kávou nebo čajem
- v průmyslu šijí oblečení, boty

Co můžeme udělat?

- Kup tričko od české značkové návrháře. Zcela určitě si za nový kousek připlatíš, rozhodně ale vydrží déle a nemusíš si tedy každých pár týdnů kupovat nové.
- Dívej se u velkých řetězců (např. H&M) po tzv. sustainable fashion. Jsou to kousky vyráběné z bio bavlny.
- Vyzář na SWAP! Peníze nechej doma, místo nich vezmi pár kusů oblečení, které už dlouho leží na dně skříně a směň je za žluté kraťasy paní od vedle nebo tričko škeřky!
- Nezapomeň na nesmrtelný second-hand.

Proč nakupovat v sekáčích?

- chemikálie, které v oblečení byly, už jsou několikrát vyprány
- cena je více než příznivá, sekáče často omlívají velké slevy
- super místo na nákup oblečení pro děti, když nemají po kom dědit, zkrátka nevadí, že se i nevypratelně zaspíná
- nepotkáš v tom žádnou jinou kámošku

Aco nato v Kopřivnici?

V Kopřivnici máme několik kontejnerů, do kterých můžeš nechat své oblečení odložit. Můžeš ho také donést do azylového domu nebo nízkoprahového centra Rakec. Probíhají také sbírky oblečení přímo na vybraných akcích, např. oblečení a další potřeby pro děti.

Víte, že...

... do sbírek oblečení se pravidelně zapojuje i ZŠ Lučina. Děti, jejich rodiče a učitelé se také hlásí k projektu Jsem Laskavec, vybírají knížky a školní pomůcky pro české krajany v Chorvatsku a Rumunsku nebo sbírají plyšáky pro nemocní oddělení ORL v Novém Jičíně.

Víte, že...

... se v Kopřivnici již od roku 2012 koná každoročně tzv. Blešák? Bývá v Katolickém domě a k zakoupení jsou různé kusy oblečení, také kuchyňské vybavení, hračky, knížky a další drobnosti.

Plýtvání potravinami

Praská doma lednička ve švech a za týden už v ní je několik potravin, které skončí v popelnici? Chce to nakupovat chytře, s rozmyslem a dít se na datum spotřeby. Jedná se právě o jídlo v domácnosti, kterým se nejvíce plýtvá. Ročně se v ČR znehodnotí 829 851 tun jídla, což by nasýtilo 3 miliony lidí.

Kde se ještě plýtvá?

- v restauracích, servírováním velkých porcí, např. v zařízeních typu „All you can eat“
- v obchodech, kde je velká nabídka zboží s krátkou dobou trvanlivosti
- v zemědělství, kdy supermarket požadují dokonale vzhled jídla (ovoce, zeleniny)

Znáte projekt veřejné lednice? První byla (republika) dříve se, že ne v Praze) v Českých Budějovicích, nejbližší k nám pak byla zatím lednice k dispozici ve Frydlantu nad Ostravou. O co se jedná? Jedete například na dovolenou, sýr či salám, kterému se blíží doba spotřeby, ukazuje, že na váš návrat nepočká. Odnesete ho do veřejné lednice, vezme si ho kdokoli a hlavně – sní! Důležité je, že neskončí v koši, a o to tady jde.

Dalším zajímavým počinem je projekt NESNĚŽENO. Zachraň jídlo, než skončí v koši! Restauracím dnes zbyla spousta jídla. Zachraň ho před vyhozením! Dobře se najíš a ušetříš. Stáhni si appku.

Podvýživou trpí nejvíce děti, a to v Africe a Asii. Je to způsobeno nevhodnou stravou pro správný vývoj organismu, kdy v rozvojových zemích dlouhodobě hladoví každé třetí dítě. Jmenují Jižnímu Súdán nebo Nigérii hrozí to nejhorší. Války, extrémní počasí i celosvětové pandemie, to vše v nich může mít za následek až katastrofické scénáře.

Jak neplytvat?

Třeba nakupovat podle sestaveného jídelníčku! Stačí si vytvořit seznam, co v následujících dnech budeme vařit, a sepsat si suroviny, které jsou k uvaření potřeba. Máš další tipy?

A co na to v Kopřivnici?

V družinách základních škol probíhaly v roce 2021 workshopy Hravě o globálních tématech. Žáci v rámci programu sledovali cesty potravin, které jíme. Zkoumali, co tvoří obsah jídelníčku rodin v různých zemích světa, a zamýšleli se nad tématem plýtvání potravin a nad tím, co my jako spotřebitelé můžeme ovlivnit.

Víte, že...

... od roku 2013 existuje iniciativa Zachraň jídlo, z. s. ? Upozorňují třeba na to, že zelenina, která není pro oko dostatečně hezká, by se měla dostat na náš stůl. Na jejich webu jsou k nalezení rady a tipy, jak nakupovat nebo skladovat, co se zbylým jídlem a dokonce i zložitá receptů.

Fair trade

FAIRTRADE
ČESKO a SLOVENSKO

Logouž jste někde viděli, ale nevíte, co přesně znamená?

Fairtrade je organizace, která se snaží o spravedlivé obchodní partnerství mezi pěstitelům a námi – spotřebiteli. Lidé z rozvojových zemí, kteří pro nás pěstují například kávu, čaj nebo kakao, dostanou za svou práci řádně zaplacení. Díky tomu nežijí na hranici chudoby a mohou třeba zaplatit své dítě kvalitní vzdělání.

K čemu Fairtrade přispívá

- zákaz dětské práce
- zachování a stabilizace životního prostředí
- trvalá udržitelnost obchodu
- peníze předem na nákup osiva
- jistota a stabilita výkupní ceny

Víte, že...

... až 150 milionů dětí na světě musí pracovat místo školy či zábavy? Pro farmáře zapojené do Fairtrade však děti nepracují.

Víte, že...

... ZŠ Floriána Bayera, která nese titul Zdravá škola, Světová škola i Etická škola pořádá každoročně soutěž Zdravíčko? Součástí vzdělávání o Fairtrade je i ochutnávka výrobků.

Povědomí v Česku pomáhá šéft Fárové snídani

Tento piknikový happening na podporu pěstitelů pod značkou Fairtrade má v Česku svou historii. Lidé v celé republice snídají již od roku 2011 příležitosti Světového dne pro Fairtrade.

A co na to v Kopřivnici?

Porádání Fárové snídani je u nás již od roku 2014 samozřejmostí. Skvělá příležitost, jak propojit lokální s globálním. Je důležité věst akci v duchu jejího motta, nesmíme však zapomenout na lokální producenty a pěstitel, kteří se na akci objevují. Součástí piknikového dopoledne bývá bohatý doprovodný program, výstava a samozřejmě dobré jídlo i káva. Akce se koná vždy druhou květnovou sobotu.

Městský úřad v Kopřivnici také nakupuje Fairtrade výrobky pro své reprezentační účely (káva, čaj, cukr, čokolády) nebo jako dárkové předměty do soutěží či na akce pro veřejnost.

SETKÁNÍ PŘI KÁVĚ

s povídáním o tom co bude, nebo by mohlo být

25. listopadu
od 17 hodin

centrum Harmonie

Tým pro globální odpovědnost

„trio koordinátorek“

2019 spolupráce s Charitou ČR - proškolení koordinátorky, dotazníkové šetření
2020 audit UR, obhajoba kategorie B v kritériích MA21, příprava projektu
2021 žádost o dotaci + realizace projektu

Závěr v číslech

Dotace 51%
Spoluúčast 49%

Celkové náklady 196 tis Kč

12 setkání v družinách + 4 plán
65 vyšetřených osob na Dnech zdraví
258 účastníků Do práce na kole (53 808,7 km)
611 sesbíraných brýlí a 178 obalů (1. pol. r. 2021)
...

Mysli globálně, ...

... jedne lokálně!

Děkuji za pozornost

Ivana Holubová

Koordinátorka Projektu Zdravé město a místní Agendy 21

„vyslankyně týmu pro globální odpovědnost“

